

జాన్

సీ. నెం	తేదీ		
1.	13.6.11	బ్రిడ్జి కోర్సు	అక్షరములు విభాగములు
2.	14.6.11	తెలుగు సంధి	ఉకార సంధి
3.	15.6.11	సీతి కథ	కొంగ ఎండ్రీ
4.	16.6.11	విశాల భారతం - 1	భారతదేశం స్వరూపం
5.	17.6.11	విశాల భారతం - 2	సమైక్య భారతం
6.	18.6.11	విశాల భారతం - 3	మహాత్ముల భోధనలు
7.	20.6.11	విశాల భారతం - 4	ఐకమత్యమే మహాబలం
8.	21.6.11	విశాల భారతం - 5	ప్రగతి పథం
9..	22.6.11	విశాల భారతం - 6	అభ్యుదయ కవి
10.	23.6.11	విశాల భారతం - 7	స్వతంత్ర భారత పౌరులు
11.	24.6.11	వ్యాకరణం -	(విశాల భారతం)
12.	25.6.11	భాషాభాగాలు	
13.	27.6.11	ఎసైన్మెంట్ -1	
14.	28.6.11	ఎసైన్మెంట్ - 2	
15.	29.6.11	ప్రాజెక్ట్ వర్క్	దేశభక్తుల నాయకుల చిత్రపఠములు
16.	30.6.11	దేశభక్తి గేయముల సేకరణను ప్రదర్శించుట	

బ్రిడ్జి కోర్సు

ఆంధ్రభాషకు అక్షరములు -	56
అచ్చులు -	16
హల్లులు -	37
ఉభయాక్షరములు -	3
అచ్చులు -	అ ఆ ఇ ఈ ఉ ఊ ఋ ౠ ఎ ఏ ఐ ఒ ఓ ఔ అం అః
హల్లులు -	క ఖ గ ఘ చ ఛ జ ఝ ఞ ట ఠ డ ఢ ణ త థ ద ధ న ప ఫ బ భ మ య ర ల వ శ ష స హ శ క్ష ణ
ఉభయాక్షరములు :	0
వక్రములు -	ఏ, ఓ
వక్రతమములు -	ఐ, ఔ
పరుషములు -	క, చ, ట, త, ప
సరళములు -	గ, జ, డ, ద, బ
దృతము -	నకారము
దంత్యములు -	చ, జ
తాలవ్యములు -	చ, ఛ, జ, ఝ
అంతస్థలు -	య, ర, ల వ
ఊష్ణలు -	శ, ష, స, హ
స్వరములు -	అచ్చులు

వ్యంజనములు - హల్లులు

కవర్గ - క, ఖ, గ, ఘ, జ

చవర్గ - చ, ఛ, జ, ఝ, ఞ

టవర్గ - ట, ఠ, డ, ఢ, ణ

తవర్గ - త, థ, ద, ధ, న

పవర్గ - ప, ఫ, బ, భ, మ

వర్గ ప్రథమాక్షరములు - క, చ, ట, త, ప

వర్గ ద్వితీయాక్షరములు - ఖ, ఛ, ఠ, థ, ఫ

వర్గ తృతీయాక్షరములు - గ, జ, డ, ద, బ

వర్గ చతుర్థాక్షరములు - ఘ, ఝ, ఞ, ట, ఠ, డ, ఢ, ణ

సంయుక్తాక్షరము - క్ష (క, ష ల సంయుక్తముగా దీనిని చెప్పుదురు)

ద్విత్వాక్షరములు : ఒకే హల్లు అదే హల్లుతో కలియుట క్క, న్న, త్త మొదలుగునవి.

సంయుక్తాక్షరము : ఒక హల్లు మరియుక హల్లుతో కలియుట త్స, త్ష, క్ష మొదలుగునవి.

బుడ్డి కోర్సు - 2

1. వారముల పేర్లు : ఆదివారం, సోమవారం, మంగళవారం, బుధవారం, గురువారం, శుక్రవారం, శనివారం
2. నెలల పేర్లు : చైత్రము, వైశాఖము, జ్యేష్ఠము, ఆషాఢము, శ్రావణము, భాద్రపదము, ఆశ్వయుజము, కార్తీకము, మార్గశిరము, పుష్యము, మాఘము, పాల్గుణము
3. నక్షత్రములు - 27
అశ్వని, భరణి, కృత్తిక, రోహిణి, మృగశిర, ఆరుద్ర, పునర్వసు, పుష్యమి, ఆశ్లేష, మఖ, పుబ్బ, ఉత్తర, హస్త, చిత్త, స్వాతి, విశాఖ, అనురాధ, జ్యేష్ఠ, మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ, శ్రవణం, ధనిష్ఠ, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి.
4. ఋతువులు - 6
  1. వసంత ఋతువు
  2. గ్రీష్మ ఋతువు
  3. వర్ష ఋతువు
  4. శరదృ ఋతువు
  5. హేమంత ఋతువు
  6. శశిర ఋతువు

తిధుల పేర్లు

1. పాడ్యమి	2. విదియ	3. తదియ	4. చవితి	5. పంచమి
6. షష్ఠి	7. సప్తమి	8. అష్టమి	9. నవమి	10. దశమి
11. ఏకాదశి	12. ద్వాదశి	13. త్రయోదశి	14. చతుర్దశి	15. పౌర్ణమి లేక అమావాస్య

భాషాభాగములు

భాషభాగములు - 5

1. నామవాచకము	2. సర్వనామము	3. క్రియ	4. విశేషణము	5. అవ్యయము

1. నామవాచకము : పేర్లను తెలియజేయు పదములను నామవాచకములందురు,
ఉదా : రాముడు, సీత, మొదలగునవి.
- 1.జాతి నామవాచకము : గుణక్రియాదులను బట్టి ఏర్పడు జాతులను గూర్చి తెలుపు పదములు
ఉదా : మనిషి, బాలిక, గోవు, జంతువు, పక్షి, పర్వతము, చెట్టు మొ॥
2. సామూహిక నామవాచకము : కొంత మంది దివ్యక్తులను లేక కొన్ని వస్తువులను ఒకటిగ తెలుపు నామవాచకము.
ఉదా : కుటుంబము, సంఘము, సైనికదళము, సమాజము, సమూహము, గుంపు, భారతీయులు.
3. పదార్థనామవాచకము : పదార్థములు ఘనద్రవస్థితిలోనున్నవి. ముద్దగాను ఒక రాశిగాను ఉన్న నామవాచకములు.
ఉదా : మట్టి. బియ్యము, ప్రత్తి, రాళ్ళు, కొయ్య, మొ॥నవి.
4. క్రియాజన్యనామవాచకములు
ఉదా : వంటవాడు, ఉపాధ్యాయుడు, ఆధ్యాపకుడు, చిత్రకారుడు, మొ॥నవి.
2. సర్వనామము : నామవాచకమునకు బదులుగా వాడబడే పదములు.
ఉదా : అతడు, వాడు, ఇతడు, ఆమె, అది, ఇది మొ॥నవి.
3. క్రియ : పనిని తెలుపు పదములు
ఉదా : పెరుగుట, త్రాగుట, విహరించుట, మొలకెత్తుట, క్షీణించుట మొ॥నవి.
4. విశేషణము : నామవాచకము యొక్క గుణమును తెలుపు పదములు.
ఉదా : ఎర్రని పుష్పము, చల్లని నీరు మొ॥నవి.
5. అవ్యయము : విభక్త ప్రత్యయము లేని పదము కాలబేధము లేని పదములు.
ఉదా : కదా, కానీ, అయినప్పటికీ మొ॥నవి.

తెలుగు సంధులు :

రెండు పదాలకు మధ్య సంధి జరిగినపుడు మొదటి పదం చివర ఉన్న అచ్చుకు, రెండవ పదం మొదట ఉన్న అచ్చుకు బదులుగా, రెండవ పదం మొదట ఉన్న అచ్చు మాత్రమే మిగులుతుంది. దానినే తెలుగులో 'సంధి' అంటారు.

ఉదా : రాముడతడు అనే సంధి పదాన్ని విడదీస్తే రాముడు + అతడు అని ఉంటుంది. ఇందులో రాముడు అనేది. మొదటి మాట అతడు అనేది రెండవ మాట . రాముడు అనే పదం చివర 'ఉ' అచ్చు ఉంది. అతడు అనే పదం మొదట 'అ' అనే అచ్చు ఉంది. సంధి చేస్తే రెండు అచ్చులకు బదులుగా రెండవ పదం మొదట ఉన్న 'అ' అనే అచ్చు మాత్రమే మిగులుతుంది. మొదటి పదం చివర ఉన్న అచ్చు పోయింది. ఏ అచ్చు పోతుందో ఆ అచ్చు పేరుతో ఆ సంధిని పిలుస్తారు. ఇక్కడ 'ఉ' పోయింది. కాబట్టి ఇది ఉకార సంధి. రాముడు + అతడు వ రాముడతడు (ఉకార సంధి).

నీతి కథ

విషయ విశ్లేషణ	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
<p>ఉన్యభీకరణము పూర్వజ్ఞాన పరిశీలన కోసం విద్యార్థులను క్రొన్ని ప్రశ్నలు అడుగుట జరుగును.</p> <p>శీర్షికా ప్రకటన</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. మీకు ఏ పండ్లు అంటే ఇష్టం? 2. మీకు ఏ పక్షులు అంటే ఇష్టం? 3. మీకు ఏ జంతువులంటే ఇష్టం? 4. మీకు నీటిలో ఏమి ఇష్టం? 5. చేపలను తినే పక్షులు ఏమి <p>ఈ రోజు మనం ఒక నీతి కథ చెప్పుకుందాము. కొంగ - ఎండ్రీ</p> <p>పాత్రలు - కొంగ, ఎండ్రీ, చేపలు, జాలరులు.</p> <p>ఒక సుందరమైన ప్రదేశముల ఒక కొలను ఉంది ఆ కొలనులో అనేక రకాలైన చిన్న చేపలు పెద్ద చేపలు నివసిస్తున్నాయి. ఎంతో సంతోషముతో కాలం గడుపుతున్నాయి. ఆ చేపలతో పాటు ఎండ్రీ కూడా నివసిస్తుంది. చేపలు ఎండ్రీ మంచి స్నేహితులు. ఈ స్నేహాన్ని చూసిన ఒక ముసలి కొంగ ఈర్ష్య పడింది. ఏ విధంగానైనా వాటిని భుజించాలి అనుకుంది. వెంటనే కొంగ వాటి వద్దకు వచ్చి నీటిలో నిలబడి ఉంది. ఆ కొంగను చూసి ఎంత భయపడిన చేపలు దూరంగా పారిపోయినాయి. కాని కొంగ మాత్రము ఏమి చేయక నిశబ్దంగా నిలబడి ఉంది. ఈ లోగా ఎండ్రీ చేపలు వచ్చి కొంగతో స్నేహం చేయాలని ఇష్టపడినాయి. ప్రతి రోజు కొంగ వచ్చి నీటిలో వాలుతుంటే చేపలు ఎండ్రీ ఆడుకుంటూ పాడుకుంటూ స్నేహముతో ఉర్రూతలెగుతున్నాయి.</p> <p>కొన్ని రోజులు గడిచిన తరువాత కొంగ టక్కరి ఏడ్పులు ఏడుస్తుంది. ఎంత కన్నీరు కారుస్తుంది. అది గమనించిన చేపలు,</p>	<p>సీతాఫలం, జామకాయ, ద్రాక్ష పావురము, రామచిలుక, పిచ్చుక ఆవు, పులి, చిరుత, లేడి, దుష్టి చేపలు, కప్పలు, కొరమాను కొంగలు, పావురములు</p> <p>కొంగ - ఎండ్రీ</p>	<p>బోధనోపకరణాలు</p>	<p>ప్రశ్నోత్తర పద్ధతి</p>	<p>మూల్యాంకనము</p>

విషయ విశ్లేషణ	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
<p>నీతి :-</p>	<p>ఎండ్రీ ఎందుకు మిత్రమా ఇంతగా ఏడుస్తున్నావు నీ బాధకు కారణం ఏమిటి మాతో చెప్పుము అనగా అప్పుడు కొంగ! నేను మిమ్ములను రక్షించలేక పోతున్నాను. ఎందుకంటే ఇప్పుడే జాలరులు వచ్చి ఈ కొలనును చూచి వెళ్ళారు. నీరు ఇంకా ఇంకిన తరువాత వచ్చి చేపలన్నిటిని పట్టుకుని వెళ్ళవచ్చునని చెప్పుకుంటున్నారు. అనగానే చేపలన్నియు ఏడ్వడం మొదలు పెట్టినాయి. కొంగను ప్రాదేయపడినాయి. దానితో కొంగ ఏదో ఒక విధంగా మిమ్ములను ఎప్పుడూ ఎండి పోని పెద్ద సరస్సు లోనికి మిమ్ములను తీసుకొని వెళ్తాను అని నమ్మించింది.</p> <p>ప్రతి రోజు కొన్ని కొన్ని చేపలను తీసుకువెళుతుంది. అన్ని చేపలను నోటిలో వేసుకొని తీసుకుపోతుంది. చెరువులో ఉన్న చేపలన్నియు పూర్తిగా అయిపోయినాయి. ఇంకా ఎండ్రీ మాత్రమే మిగిలింది. ఎండ్రీ కూడా కొంగను బ్రతిమాలింది. దానిని కూడా కొంగ తీసుకువెళుతుంది. పైకి వెళ్ళే కొద్ది పెద్ద పెద్ద రాళ్ళు కొండలు కనిపిస్తున్నాయి. ఎండ్రీకి అర్థమయింది. కొంగ తనను మోసం చేస్తుందని. ఈ రాళ్ళపై పెట్టుకుని చేపలన్నిటిని తినేసింది. ముళ్ళు కూడా కనిపిస్తున్నాయి. ఇంతలో కొంగ బండపై వాలింది వెను వెంటనే కొంగ మెడను తన కాళ్ళతో కత్తిరించింది. ఎండ్రీ లోయలోనికి వెళ్ళి పోయి జీవించసాగింది.</p> <p>చేపలను, ఎండ్రీని మోసం చేసిన కొంగ చివరకు తన ప్రాణాలను కోల్పోయింది.</p>		<p>ఉపాధ్యాయుని పేరు వి. రుక్మిణి</p>		

విశాల భారతం - 1

సామాన్య ఉద్దేశములు :

1. విషయ జ్ఞానము :- విద్యార్థులు దేశభక్తిని కలిగియుందురు. భాషాజ్ఞానముతో ఉందురు. దేశభక్తి గేయములు కొన్ని చదివి యుందురు.
2. భాషాజ్ఞానము :- శ్రవణ, భాషణ, పఠన, లేఖనములు తెలిసియుందురు.
3. సాహిత్య జ్ఞానము :- సాహిత్య జ్ఞానము కలిగియున్నను గేయ పరిచయము కవి పరిచయము చేసుకుందురు.

4. ప్రత్యేక ఉద్దేశములు :-

జ్ఞానము	:-	మనం భారతీయులం అను జ్ఞానంలో ఉంటారు.
జ్ఞాప్తికి తెచ్చుకొనుట	:-	స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన విషయం.
అవగాహన	:-	స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత భారతీయులలో మార్పు రావలెనను అవగాహనలో ఉందురు.
వినియోగం	:-	ప్రజాస్వామ్యమును నిలబెట్టుట సామ్యవాదమును సాధించుట.
నైపుణ్యము	:-	చతుర్విధ నైపుణ్యాలను కలిగిఉందురు.

విషయ విశ్లేషణ	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
<p>ఉమ్మభీకరణము</p> <p>ఉద్దేశ్యకథనం</p> <p>శీర్షికా ప్రకటనము</p> <p>నిజాం సంస్థానం</p>	<p>1. మన దేశం పేరు ఏమి?</p> <p>2. మన దేశాన్ని స్తుతిస్తూ, గొప్పదనాన్ని కీర్తిస్తూ వచ్చిన గేయాలును మీరు క్రితం తరగతిలో నేర్చుకున్నారా? అవి ఏవి?</p> <p>ఆ గేయాన్ని ఎవరు వ్రాశారు?</p> <p>ఇంకా మీకు తెలిసిన గీతాలు?</p> <p>అయిన చిత్రపటాన్ని చూశారా?</p> <p>మన దేశభక్తి గేయాలు ఎప్పుడు పుట్టాయి ఎలా పుట్టాయి. వీటి రచయితలు ఇంకా ఎవరెవరు? ఇవి ఏ కాలంలో పుట్టాయి అనే విషయాలను ఇంకా తెలుసుకుందాం.</p> <p>అభ్యుదయకవి - దాశరథి</p> <p>దాశరథి ఖమ్మం జిల్లా మహబూబాబాద్ తాలూకా గూడూరు 1927లో జన్మించారు. వీరి జీవితకాలం 1927 - 1987.</p> <p>పూర్వం భారతదేశాన్ని పరాయి దేశస్థులు పరిపాలించారు. 1947 ఆగస్టు 15న భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది. పరాయిపాలనలో కొన్ని సంస్థానాలు ఏర్పడినవి. ఆ సంస్థానాధీశులు స్వాతంత్ర్యం వచ్చినా భారతదేశాన్ని వీడాలనే ఉద్దేశంలేక రాక్షసంగా ప్రజల్ని పరిపాలించారు. వాటిలో నిజాం సంస్థానం ఒకటి. నిజాం రాజుల నిరంకుశత్వం అంతమొందించడానికి నిద్రాణమైయున్న తెలంగాణాను తట్టి లేపడానికి వారిని అభివృద్ధి పథంపై నడపడానికి కొందరు వ్యాసకర్తలు, పత్రికలు కవులు ముందడుగు వేశారు. వారిలో</p>	<p>భారతదేశం</p> <p>ఏ దేశమేగినా --</p> <p>-----అడునందాన్</p> <p>రాయప్రోలు సుబ్బారావు</p> <p>వందేమాతరం</p>	<p>వందేమాతరం-భంకిచంద్ర</p> 	<p>ప్ర శ్న త్ర ర బ ధ తి</p> <p>ప్ర</p>	<p>అభ్యుదయ రచనలు</p>

విషయ విశ్లేషణ	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
<p>అభ్యుదయ రచయితలు</p> <p>నిర్వహించు పదవులు</p> <p>అవార్డులు</p>	<p>కొనియాడదగినవారు దాశరథి వారి పూర్తిపేరు దాశరథి కృష్ణమాచార్యులువీర సోదరుడు, దాశరథి రంగా చార్య కూడా చాలా రచనలు చేశారు. నిజాం ప్రజలను మేల్కోల్పుటకు వచ్చిన రచనలే అభ్యుదయ రచనలు. వారిలో కాలోజి. కుందుర్తి, ఆరుద్ర, సి. నారాయణరెడ్డి గరిమెళ్ళ బసవరాజు అప్పారావు మొదలగువారు ప్రముఖులు వీరినే అభ్యుదయ రచయితలంటారు.</p> <p>అభ్యుదయ రచయితల పేర్లు కొన్ని చెప్పండి?</p> <p>మన దేశ ప్రజలలో అభ్యుదయ పథం వైపు నడిపించడానికి ఆభావజాలంతో చేసిన రచన కర్తలను అభ్యుదయ రచయితలంటారు. ఇట్టి రచయితల సంఘానికి అధ్యక్షుడుగా దాశరథి పని చేశారు.</p> <p>1977లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆస్థానకవిగా నియమితులైనారు ఆంధ్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు. కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు అభ్యుదయ రచయితలు సి. నారాయణరెడ్డి ఆరుద్ర కాళోజి నారాయణరావు</p>		<p>పురోగతి, నిద్రాణము, అచేతనం నిరంకుశత్వం</p> <p>దాశరథి కృష్ణమాచార్య</p> <p>నిజాం సంస్థానం - తెలుగు దేశంలో కర్ణాటక మహారాష్ట్ర</p> <p>వేములపల్లి చిన్ని కృష్ణ అభ్యుదయ రచయితల సంఘం అధ్యక్షుడు 'అరసం' అధ్యక్షుడు</p> <p>'కళాప్రపూర్ణ'</p>	<p>శోత్తరపద్ధతి</p> <p>రచయితలు అంటే</p>	<p>రచనలు ఎప్పుడు పుట్టాయి?</p> <p>అభ్యుదయ</p> <p>దాశరథి నిర్వహించిన పదవులు వారిబిరుదుమి?</p>

విషయ విశ్లేషణ	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము	
<p>దాశరథి జైలు జీవితం</p>	<p>దాశరథి నిజాంకు వ్యతిరేకంగా ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా పోరాటంలోకి దూకి జైలు శిక్షలు అనుభవించాడు. జైల్లో గోడమీద బొగ్గుతో</p> <p>“ ఓ నిజాం పిశాచమా కానరాడు నిన్ను బొలిన రాజు మాకెన్నడేని తీగెలను తెంపి అగ్నిలో దింపినావు నా తెలంగాణ కోటి రతనాల వీణ ”</p> <p>అని అగ్ని ధారలు కురిపించాడు. హృద్యమైక పద్యం నుండి శ్రవణ గేయమైన గేయం నుండి రుచికరమైన కవిత ద్వారా అన్ని ప్రక్రియలను ఆహ్వానించాడు. ఈయన ఉర్దూ, పర్షియన్ భాషలలో నిష్ణాతుడు.</p>		<p>‘మాలొద్దీ తెల్లదొరతనం’ అని గర్జించిన గళం అజ్ఞాతంగా గడిపాడు. అజ్ఞాతంగా మరణించాడు. 1957 లో మరణించాడు.</p>		<p>పద్యం గేయం వచనకవితలు గీతాలు</p>	<p>దాశరథి చేసిన ప్రక్రియలేమిటి?</p>
<p>రచనలు</p>	<p>1. అగ్నిధార 2. రుద్రవీణ 3. మహాండ్రోదయం 4. పునర్జవం 5. అమృతాభిషేకం 6. కవితా పుష్పకం 7. నవమి 8. తిమిరంతో సమరం 9. ఆలోచనాలోచనాలు 10. గాలిబ్ గీతాలు</p> <p>వీరు రచించిన గాలిబ్ గీతాలు సుప్రసిద్ధమైనవి. ఈ రచనల్లో ఆ కాలంలోని మూఢాచారాలు మూడనమ్మకాలపై విమర్శించారు. ఉదా :- అమృతాభిషేకం - తామసి</p>	<p>కవి రచనలను బొర్డు పై వ్రాసి ప్రదర్శించుదురు.</p>	<p>రచనలు - ప్రదర్శించుట</p>			
<p>ఆ కాలంలో దేశభక్తి గేయాలు కొన్ని</p>	<p>బసవరాజు అప్పారావు గారు ఆ రోజుల్లో ‘కొల్లా గొట్టి తేనేమి మా గాంధీ’</p> <p>‘ గాంధీ నామం మరువం - మరువం సిద్ధం జైలుకు వెడుదాం - వెడుదాం ’</p> <p>శ్రీ శ్రీ రచనలు - మహా ప్రస్థానం, మరోప్రస్థానం, ఖడ్గ సృష్టి (విప్లవ రచనలు) నందూరి రామకృష్ణమాచార్య</p>	<p>విద్యార్థులు వారికి తెలిసిన దేశభక్తి గేయములు పాడుటకు వ్రాయుటకు సంసిద్ధమగురు.</p>				

విషయ విశ్లేషణ	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
<p>పద్యలక్షణం, గేయ లక్షణం</p> <p>క్రోడీకరణ</p> <p>గృహకార్యం</p>	<p>“భారతమాతకు జేజేలు బంగరు భూమికి జేజేలు.” విద్యార్థులకు నేర్పించును పాడించును</p> <p>ఆరుద్ర - ఆంధ్రల చరిత్ర - సంస్కృతి ఈ విధంగా ప్రచార గీతాలు , ప్రబోధ గీతాలు, గాంధీ గీతాలు, దేశ భక్తి గేయాలు అని అనే కరకాలు స్వాతంత్రోద్యమ కాలం ముందు తర్వాత వెలుగులోకొచ్చాయి.</p> <p>లయ బద్ధమై, ఛందోనియమంతో యతిప్రాసలు కలిగినవి పద్యం పాడుటకు వీలైనది. పద కారిత్యం లేనిది లయ కూడినది (అయి వుండునది.) గేయం</p> <p>దాశరథి పుట్టుక రచనలు కాలపరిస్థితులు సమకాలికులు నిర్వహించిన పదవులు. అవార్డులు ప్రసిద్ధ దేశ భక్తి గేయాలులో చర్చించి అవగాహన చేయుట.</p>	<p>పాటను పిల్లలు పాడుటకు ఉత్సాహబరుచును.</p> <p>1. తెలిసిన దేశభక్తి గేయాలు సేకరించుట. దేశభక్తుల రచయితల చిత్రపటాలు 2. దాశరథి - నాకు నచ్చిన కవి . గురించి 10 వాక్యాలు వ్రాయుట</p>	<p>గేయ లక్షణం పాడుటకు వీలైయునది. చిన్న చిన్న పాదాలతో ఉంటుంది.</p>		

విద్యార్థులలో కలిగిన అనుభూతి, అభిరుచి

1. అభ్యుదయ కవుల జీవిత విశేషాలు. వారి రచనలు చదువుటలో అభిరుచిని కలిగి యుందురు.
2. దేశభక్తి కలిగి యుండవలెను. దేశ స్వాతంత్ర్యమును నిలబెట్టుకొను వలెను అని అనుభూతిని చెందియుందురు.

విశాల భారతం - 2

విషయ విశ్లేషణ	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
<p>ప్రస్తావన</p> <p>ఉద్దేశ కథనం</p> <p>శీర్షికా ప్రకటనము</p> <p>ఆదర్శ వాచకము</p> <p>విశాల భారతదేశం మనది</p> <p>హిమాలయాలకు నిలయమిది.</p> <p>ఇలాంటి దేశంలో ప్రజలంతా</p> <p>విశాల హృదయంలో</p> <p>మెలగాలి</p> <p>5. బ్రెజిల్</p>	<p>మనం కొందరు కవులు వ్రాసిన దేశభక్తి గేయాలను స్మరించుకున్నాం ఆ కవుల పేర్లేమి?</p> <p>రాయప్రోలు వ్రాసిన గేయం?</p> <p>వందేమాతరం గేయాన్ని ఎవరు రచించారు?</p> <p>వందేమాతర గేయంలో ఎవరి స్తుతి వుంది?</p> <p>మనం ఇప్పుడు భారతదేశము - స్వరూపం ఉనికి భాషలు మొదలుగు విషయాలను తెలుసుకుందాం</p> <p>భారతదేశము - స్వరూపం</p> <p>భారతదేశానికి ఉత్తరాన ఏ పర్వతములు కలవు?</p> <p>మన దేశ విస్తీర్ణము 32.87.263.చ.కి.మీ</p> <p>విస్తీర్ణములో ఏడవది.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. రష్యా 2. కెనడా 3. చైనా 4. అ. సం. రా <p>6. ఆస్ట్రేలియా</p> <p>ప్రపంచ దేశాలలో 7వ స్థానమును ఆక్రమించినది.</p> <p>గనుక దీనికి విశాలమైనది అని అనవచ్చును.</p> <p>విశాలమనగా ఏమి గ్రహించితివి?</p>	<p>రాయప్రోలు, దాశరథి, ఆరుద్ర,</p> <p>రామకృష్ణ మొదలగువారు</p> <p>ఏ దేశమేగినా ఎందు</p> <p>భంకిం చంద్ర ఛటర్జీ</p> <p>భారతమాత</p> <p>హిమాలయాలు</p> <p>విద్యార్థులు అనుసరించు</p> <p>పాఠ్యభాగాన్నిచదువుదును</p> <p>విస్తీర్ణములో పెద్దది</p>		<p>ర ష్ ట ర ట అ</p>	<p>భారతదేశానికి ఉత్తరాన ఏమున్నాయి?</p> <p>భారతదేశం విస్తీర్ణంలో ఎన్నవ స్థానంగలది?</p>

విషయ విశ్లేషణ	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
<p>సిమ్లా కాశ్మీర్ అందాలు.</p> <p>విశాల హృదయం</p>	<p>హిమాలయాలు మన దేశం దేనికి నిలయం? హిమాలయాలు అనగానేమి? హిమము అనగా మంచు. దీనిని అనేక పేర్లతో పిలుచెదరు. నీహారము, తుషారము మొ॥నవి. నిలయము అనగా వుండు ప్రదేశము. నిలయములో ఉండు కొన్ని పేర్లు చెప్పుము? శాంతి వున్న ప్రదేశాన్నే ఏమందురు? ఆలయము - వుండు చోటు ఆలయమనగా అర్థమేమి? భారతదేశము వేటికి ఇల్లు? హిమమునకు ఏది ఇల్లు? హిమాలయములు - మంచుతో కప్పబడిన కొండలు. వీటిని , శీతశైలము శీతాద్రి, హిమాద్రి అను పేర్లతో పిలుస్తారు. హిమము వలన ప్రయోజనములు: మన దేశానికి శత్రువుల నుంచి రక్షణ వలయంగా వున్నవి. శత్రువులు చొరబడకుండా అడ్డుగా వున్నవి. చల్లదనము ఎక్కువగా వుండుటచే పుష్కలమైన నీరు వుండుటచే ఎన్నో ఔషధ జాతి మొక్కలకు పుట్టినిల్లు. ఈ మంచు కొండల వలన ఏర్పడినవే. ఇక్కడ అనేక సుగంధ ద్రవ్యములు పండును. జీవనదులకు పుట్టినిల్లు. అందుచేతనే విదేశీయులు దీనిని ఆక్రమించవలెనని కుట్రలు పన్నుతారు ఇటువంటి దేశంలో మనమందరం కలిసి వుండాలి. మన దేశ సమగ్ర తన కాపాడాలి. ఇంకా మనమందరం ఎలా ఉండాలి? ఆ భక్తి ఎటువంటిది? దేవుని పై భక్తితో ఏం చేస్తాం?</p>	<p>హిమాలయాలకు మంచు కొండలు</p> <p>రాధా నిలయం శాంతి నిలయం</p> <p>నిలయము హిమాలయములకు భారతదేశం</p> <p>దేశభక్తితో ఉండాలి దేశం పై భక్తి తప్పులు చెయ్యం</p>	<p>మంచుకు మారు పేర్లు హిమము, నీహారము, తుషారము నిలయము - నివసించు ప్రదేశము, గృహము, శాంతి నిలయము ఆలయము - నిలయము, గృహము, ఇల్లు</p>		<p>హిమాలయముల నుంచి ఏ నదులు పుట్టును?</p> <p>మన దేశంలో సుగంధ ద్రవ్యాలు ఎక్కడ పుట్టును?</p>

విషయ విశ్లేషణ	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
<p>అధ్యయనం</p> <p>వ్యాఖ్య</p> <p>సారాంశ కథనం</p>	<p>దేవుని పై భక్తితో మంచి మార్గంలో నడుస్తాం. చెడు పనులకు దూరంగా వుంటాం.</p> <p>అలాగే దేశభక్తితో వుండాలంటే ఏమేమి చేయాలి?</p> <p>ఈ దేశంలోని పంటలు తింటున్నాం. ఈ దేశంలోని ప్రకృతిని చూసి ఆనందిస్తున్నాం. ఇక్కడి ప్రభుత్వం ఏర్పరిచిన అవసరాలను విద్య, వైద్య మొదలైనవాటిని పొందుతున్నాం.</p> <p>కనుక మనం ఎలా వుండవలెను?</p> <p>దేశములోని వ్యక్తులందరను అన్నదమ్ములవలె చూడవలెను. గురువులను గౌరవించవలెను. తల్లిదండ్రులను (బీదవారని చులకనగా చూడరాదు) గౌరవించవలెను.</p> <p>ఎటువంటి తల్లిదండ్రులును మీరు ఇష్టపడతారు?</p> <p>మనకు జన్మనిచ్చినందుకు కృతజ్ఞతతో వుండాలి. మం కష్టపడి ప్రయోజికులై వారి అవసరాలను తీర్చాలి.</p> <p>గుడ్డివారు, కుంటివారిగా, లేనందుకు అన్ని అవయవములతో కూడిన సరైన జన్మనిచ్చినందుకు ఇంతకాలం పెంచినందుకు వారిపై గౌరవభావముతో వుండవలెను.</p> <p>మన గృహంపై రాళ్ళు విసిరితే ఏం చేస్తారు?</p> <p>అట్లే మన ఇంటిలోని వారిని, మన గ్రామ ప్రజలను తద్వారా మన దేశమును ప్రేమించవలెను.</p> <p>మన దేశాన్ని ప్రేమించాలంటే ముందు ఏం చేయాలి?</p> <p>స్వార్థబుద్ధి పనికిరాదు. తోటి విద్యార్థులతో ప్రేమతో మెలగాలి. దయతో వుండాలి. మన పనులన్నీ మనమే చేసుకోవాలి.</p> <p>క్రమశిక్షణతో వుండాలి. దీనినే విశాల భావనాలు అంటారు.</p>	<p>-----</p> <p>వివిధ రకాల భావనలు వ్యక్త పరుచుదురు.</p> <p>మా కోరికలు తీర్చేవారిని</p> <p>ఊరుకొనముఎదురు తిరిగి గొడవ చేస్తాం</p> <p>మన తల్లిదండ్రులను ప్రేమించాలి?</p> <p>అట్లు చేయుటకు కలుగును.</p>	<p>తల్లిదండ్రులు</p> <p>గృహము</p> <p>సమాజము</p> <p>గ్రమములయందు భక్తి ఉండుట ద్వారా మాత్రమే దేశ భక్తి</p>		<p>భక్తి</p> <p>మొదట ఎవరిపై వుండాలి?</p> <p>మన ఇల్లు, గ్రామము దేనికిందకి వస్తాయి?</p>

విషయ విశ్లేషణ	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
<p>అనుభూతి</p> <p>అభిరుచి</p> <p>గృహకార్యం :-</p>	<p>వీటన్నిటితో మంచి పౌరులయి మన దేశానికి మంచి పేరు ఉత్సాహము చూపుదురు. తీసుకురావాలి. కొందరు దేశభక్తుల పటములను దిన పత్రికల ద్వారా సేకరించుటకు నిర్దేశించుట. మన దేశం గొప్పదను భావనను కల్పించుట దేశభక్తులగా నుండవలెను. భావనలు కల్పించుట.</p> <p>మంచి పనులు (ఇతరులకు ఇబ్బంది కల్గించనివి) చేయవలెను. సంకల్పం కలిగించుట.</p> <p>1. హిమాలయము అను మాటలో వున్న రెండు పదములు వ్రాయుము. 2. మన దేశమునకు నాలుగువైపుల ఏమేమి కలవు? 3. హిమాలయాల వల్ల ఉపయోగమేమి? 4. హిమ పదమునకు పర్యాయపదములేవి? 5. ఆలయము అనగా ( )</p> <p>1. హిమము 2. భారతదేశం 3. నిలయం.</p>				

విశాల భారతం - 3

విషయ విశ్లేషణ	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
ప్రస్తావన	క్రిందటి పాఠంలో మనం ఏం నేర్చుకున్నాం? మన మాతృభాష ఏది? తెలుగు దేశంలో వున్న మనలను ఏమందురు? తమిళ దేశంలోని వారినేమందురు?	దేశభక్తి కలిగి వుండాలని తెలుగు తెలుగువారు తమిళులు			
ఉద్దేశ్య కథనం	ఇలా మన దేశంలో అనేక భాషలు వున్నాయి. అనేక ప్రాంతాలున్నాయి. అయినా మన మందరం కలిసి ఉన్నాం. ఈ విషయాలనే తెలుసుకుందాం.				
శీర్షికా ప్రకటన మతాలు వేరయితే నేమి భాష వేరయితే నేమి భారతీయులం అందరం భారతదేశం సుందరం!	సమైక్య భారతం పూర్వ గేయమును సాధ్యమైనంత శ్రావ్యముగా ఆలపించును	వినుచుందురు	సమైక్య భారతం		
ఆదర్శ వాచనము	ప్రస్తుత గేయమును ఆలపించును	వినుచుందురు			బ, భ లలో ఏది సత్యము? బదులు ఎట్లు పలుకవలెను?
అనువాచనము	విద్యార్థినులను పాడుటకు నిర్దేశించుదును	వారును ఒక్కొక్కరుగా చదువుదురు			
త్రుటిసంకోధనం	పలుకునపుడు వత్తును గట్టిగా పలుకవలెనని చెప్పుదును. భ, భా లను పలికించుదును.	భాష, భారతీయులం పలుకుదురు.	భాష, భారతీయులం భాష (ప్రకృతి), బాస(వికృతి)		

విషయ విశ్లేషణ	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
<p>భారతీయులారా</p> <p>భాషలు, మతాలు వేరయినా</p>	<p>భారతదేశములో నివసించువారిని ఏమందురు?</p> <p>రష్యాదేశములో నివసించు వారినేమందురు?</p> <p>యూరప్ దేశములో నివసించు వారినేమందురు?</p> <p>కెన్నడ ప్రాంతములో నివసించు వారిని ఏమందురు?</p> <p>భారతదేశంలో గుర్తింపులు వున్న భాషలు 18 అదికారభాష హిందీ మతము అనగా ఇష్టము. మన సాంప్రదాయాలు, ఆచార్య వ్యవహారములు మనకు ఇష్టమైన పద్ధతిని అనుసరించి చేయుదురు. మనము కొలుచు దేవుని కూడా మనకు ఇష్టమైన రీతిలో కొలుచుతాము. దీనినే మతము అందురు.</p> <p>మన దేశములో అనేక మతములు కలవు మీకు తెలిసిన మతములను తెల్పుము?</p> <p>క్రైస్తవ మతమునెవరు స్థాపించిరి?</p> <p>జైనమతం - మహావీరుడు</p> <p>ద్వైతం - మధ్వాచార్యులు</p> <p>అద్వైతం - శంకరాచార్యులు</p> <p>విశిష్టా ద్వైతమును రామానుజాచార్యులు. దీన్-ఇ-ఇలాహి మతమును అక్బర్ మహమ్మద్ ప్రవక్త, ఇస్లాంకు మతమును స్థాపించిరి. మన దేశములో ఎన్నో మతాల భాషలు వున్నట్లు గమనించితిరా!</p> <p>ఇన్ని భాషలు మతాలు కలిగినా మనమంతా భారతీయులమే. మన దేశ సంపద</p>	<p>భారతీయులు</p> <p>రష్యన్లు</p> <p>యూరోపియన్లు</p> <p>కన్నడియులు</p> <p>ఒకటి రెండు మూడు మతములు చెప్పుదురు</p> <p>బౌద్ధ, క్రీస్తు, హిందువులు క్రీస్తు</p> <p>గమనించుతురు</p>	<p>రష్యా-రష్యన్లు</p> <p>ఇటలీ - ఇటాలియన్లు</p> <p>యూరప్-యూరోపియన్లు</p> <p>ఆంధ్ర-ఆంధ్రాలు</p> <p>కన్నడ-కన్నడిగులు</p> <p>1. హిందీ 2. బెంగాలీ 3. ఉర్దూ</p> <p>4. పంజాబీ 5. తెలుగు</p> <p>6. మరాఠీ 7. తమిళం</p> <p>8. కన్నడ 9. గుజరాతీ</p> <p>10. మలయాలం 11. ఒరియా</p> <p>12. అస్సామీ 13. హిందీ</p> <p>14. నేపాలా 15. సంస్కృతం</p> <p>16. కాశ్మీరి</p> <p>ద్వైతం - మధ్వాచార్యులు</p> <p>అద్వైతం - శంకరాచార్యులు</p> <p>విశిష్టాద్వైతం - రామానుజాచార్యులు</p> <p>బౌద్ధ - గౌతమబుద్ధుడు</p> <p>జైన - మహావీరుడు</p> <p>దీన్-ఇ-ఇలాహి - అక్బరు</p> <p>ఇస్లాం - మహమ్మద్ ప్రవక్త</p> <p>క్రైస్తవం - క్రీస్తు</p> <p>సిక్కు - గురునానాక్</p>		

విషయ విశ్లేషణ	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
చూసితిరి?	<p>చక్కని పచ్చికబయళ్ళు చల్లని సముద్రతీరాలు (కీచ్ఛిన్) వదులు, పర్వతాలు సిమ్లాతోటలు హిమాచల్ ప్రదేశ్, కాశ్మీర్ యాపిల్తోట వంటి</p> <p>సుందరప్రదేశాలు సుందరనందనము కలవు. మీకు నచ్చిన ప్రకృతి దృశ్యములు?</p> <p>మనకు అందుబాసులు ఉన్న దృశ్యాలు ప్రతిరోజూ సూర్యోదయం సూర్యాస్తమయము తెల్లని గుంపులగుంపుల మేఘాలను వాటిలో ఏర్పడే బొమ్మలను ఖాళీ సమయాలలో పరిశీలించాడు? ఇంకా అనేక పూలు అనేక రంగులలో కన్పించును. ప్రకృతిలో మీరు ఏయే రంగుల పూలు చూపిరి? ఒక్కక్కరు చెప్పండి?</p>	<p>యాపిల్ తోటలు కొబ్బరితోటలు మొనవి చెప్పుదురు</p> <p>గులాబీలు-రంగులు</p> <p>ప్రధనరంగులు చెప్పుదురు</p>	<p>అందమైన ప్రదేశములలో భారతదేశములోని వానిని</p> <p>ప్రదర్శించుదురు.</p>	<p>ప్ర శ్నో త్త ర ప ద్ధ తి</p>	<p>ఆకాశములోని అందమైన దృశ్యమేది?</p> <p>ఎన్ని రంగులు ఉన్న పూలను</p>
క్రోడీకరణ అనుభూతి :-	<p>మనమందరం భారతీయులం మన దేశం సుందరం 1. మన దేశం అందమైనదను అనుభూతిని పొందుదురు. 2. అన్ని మతాల సారమొక్కటే నను భావనలో ఉందురు.</p>	<p>పరిశీలించుటకు ఉత్సాహమును కనబరుచుదురు</p>			
అభిరుచి :-	<p>భారతదేశ సందర్శనయందు అభిరుచితో ఉందురు.</p>				
గృహకార్యము :-	<p>నీవు చూసిన ప్రకృతి దృశ్యాలను వ్రాయుము. నీవు ఎన్ని మతాల వారిని చూచితిని వారితో నీ పరిచయం వ్రాయుము.</p>				

విశాల భారతం - 4

విషయ విశ్లేషణ	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
ప్రస్తావన	మనకున్న చెడుగుణాలేవి?	తిట్టుట, ఇతరులకు బాధించుట			
ఉద్దేశ్య కథనం	మనం ఎప్పుడు బాధపడతాం? మనకు కోరికలు ఎందుకు? మన కోరికలు తీర్చుకొనుటకు ఏం చేస్తాం? మన కోరికలు తీర్చుకొనుటకు ఒక్కక్కసారి ఇతరులను ద్వేషించుట. వారితో పోట్లాడుట చేస్తావుంటాం. ఇటువంటి ప్రవర్తనలు మారాలంటే మహాత్ముల బోధనలు అవసరం. అది మనలో మార్పును తెస్తుంది.	కోరిక తీరనపుడు అవసరాలకు ప్రయత్నం చేస్తాం			
శీర్షికా ప్రకటన ద్వేషం, రోషం, తొలగాలి ప్రేమ స్నేహం మెలగాలి .బుద్ధ, గాంధీల బోధనలే తొలగించును మన వదనలే ఆదర్శ వాచజిము	మహాత్ముల బోధనలు గేయమును ఆలపించుదును	మహాత్ముల బోధనలు			
అనువాచనము	4 లేక 5 గురు విద్యార్థులతో చదివింపబడును.	విద్యార్థులు గేయమును చదువుట			
ద్వేషం, రోషం	మానవునిలో రెండు చెడు గుణాలు? “తన కోపమే తన శత్రువు తను శాంతమే తనకు రక్ష ”	అసూయ, కోపము			

విషయ విశ్లేషణ	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
<p>బుద్ధుని బోధనలు</p>	<p>కొంతవరకు తీసుకొందును. చూసినది చూసినట్లు విన్నది విన్నట్లు చెప్పునది సత్యము. అసత్యము పలుకుట వలన కలుగు నష్టములు. మీకు తెలిసిన నీతి కథ ద్వారా తెలుము? ‘నాయనా పులి వచ్చే’ కథను చెప్పుట. అసత్యములాడు వానిని ఎవ్వరూ నమ్మరు అను నీతిని బోధించుట. ఆవు - పులి కథ ‘సత్యమేవజయతే’ ఆవును చంపబోయిన పులి దగ్గర తన బిడ్డకు పాలిచ్చి వస్తానని చెప్పి తిరిగి వెళ్ళినది. దాని సత్యపాలనకు మెచ్చి పులి చంపక వదిలేయుట. కథను పూర్తిగా వివరించుట. ధర్మము నాచరింపుము. ధర్మము అనగానేమి? ధర్మమనగా అధర్మము కానిది. భూమి పై అందిరిచే ఆదరింపబడినది. ఏ పని వలన అందరికి శ్రేయస్సు కలుగునో అది ధర్మము. జగత్తులో ధరించబడినది ధర్మము “ధర్మంచర” ధర్మ మార్గములో ఆచరింపుము. అనగా నడుపము అని అర్థం. “ధర్మో రక్షతి రక్షితః.” ధర్మము మనలను రక్షించును అది మనలచే రక్షింపబడినచో , తాత్కాలికమున అధర్మము గెలుపొందినా అంతంలో విజయము ధర్మమునకు అని కొన్ని కథల ద్వారా తెలియజేయుదును. కౌరవులు చివరకు వినాశనాన్ని పొందారని తెలియజేయు కథ వివరించును. లోభము, మోహము పనికిరాదు. కోరికలే కష్టాలకు మూలం. “దురాశ దుఃఖానికి చేటు”</p>	<p>ప్రయత్నించెదరు</p> <p>విద్యార్థులు ఆలోచించెదరు కొన్ని సమాధానములు చెప్పుదురు.</p> <p>విద్యార్థులు తమ అనుభవం లో వున్న సంఘటనలను తెలియజేయుదురు</p> <p>దురాశ కథలను</p>	<p>అసత్యము ఆడు వానిని ఎవ్వరూ నమ్మరు ‘సత్యమేవజయతే’</p> <p>“ధర్మో రక్షతి రక్షితః.”</p> <p>కోరికలు దుఃఖానికి మూలం లోభం విడువవలెను. చెడు స్నేహం చేయరాదు. చేసిన . పాపం చిర దుఃఖాన్ని కల్గించును</p>		<p>సత్యమనగానేమి?</p> <p>ధర్మం అనగా నేమి?</p>

విషయ విశ్లేషణ	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
<p>క్రోడీకరణ</p> <p>అనుభూతి</p> <p>అభిరుచి</p> <p>గృహకార్యం</p>	<p>విద్యార్థులను కథను చెప్పుటచే ప్రోత్సహించుదును.</p> <p>బంగారు బాతు లోభి కథ ద్వారా లోభము వలన కష్టము తెలియును లోనై</p> <p>బంగారు గ్రుడ్లు దాని పొట్టలోఉన్న వన్నీ ఒకే సారి తీసుకోవాలనే దురాశతో చంపి ఏమీ లేక పోవుటచే నిరాశ చెందెను. రోజు పెట్టు గ్రుడ్డును కూడా పొందలేక పోయాడు.</p> <p>చెడు స్నేహం వలన కలుగు కష్టములు</p> <p>పిల్లి ఎలుక కథ</p> <p>పిల్లికి అపాయము వచ్చినది. అది చిక్కుకున్న వలన త్రాళ్ళను స్నేహబుద్ధితో ఎలుక త్రొపినది. కానీ పిల్లి తన సహజ స్వభావంతో ఎలుకను చంపి తిన్నది. కోరికలు సుఖాన్ని ఇవ్వవు అవసరము మీరిన కోరికలు ఆపాయాలు ఏవి? కల్పించును అను నీతి వచ్చు కథలను చెప్పించవలెను</p> <p>లంచ గొండి తనము అవినీతి మొదలుగునవి కోరికలు ఎక్కువగుట వలన ఈ విధముగా గాంధీ బోధనలు బుద్ధుని బోధనలు మనం జాగ్రత్తగా అచరించి ఆచరణలో వుంచితే ఇక బాధలు తొలగును. అప్పుడు ప్రేమ స్వభావం శాంతి భావనలు కలుగును. అందరితో స్నేహం ఏర్పడును. పగ ద్వేషాలు పోతాయి. అజాత శత్రువులమవుతాము.</p> <p>ధర్మరాజు (పాండవ ప్రథముడికి) శత్రువులు ఎవ్వరూ పుట్టలేరు. అందరితో ధర్మంతో మిత్రత్వంతో వుంటాడు. మన భారత బాలలందరు ద్వేషం, రోషం వదలి మహాత్ముల బోధనలు చదివి విని అచరించి సహాయంతో మెలగాలి. ప్రేమ స్వరూపులుగా కావాలి.</p> <p>శత్రుత్వం లేక ప్రేమతో వుండాలనే భావనలు కలుగుతాయి. మహాత్ముల బోధనలు వినుట చదువుట పురాతన సాహిత్య విలువలు తెలుసుకొనుట పై అభిరుచి. నీతి కథలను మీకు తెలిసినవి వ్రాయుము?</p>	<p>చెప్పుదురు.</p> <p>నీతిని గ్రహించుదురు</p> <p>మరికొన్ని నీతి కథలను చెప్పుటకు ఉత్సాహంను చూపుదురు.</p>	<p>వేదనలు - బాధలు</p> <p>ప్రేమ - పగ</p> <p>స్నేహం - ద్వేషం</p>	<p>పద్ధతి</p>	<p>దురాశకు</p> <p>ఏమి</p> <p>తోడయ్యెను?</p> <p>చెడుస్నేహము వలన కలుగు నష్టములు</p> <p>అజాత శత్రువు</p> <p>మన</p> <p>సాహిత్యంలో</p> <p>ఎవరు ?</p> <p>అజాత</p> <p>శత్రువులు</p> <p>ఎవరు?</p>

విశాల భారతం - 5

విషయ విశ్లేషణ	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
ప్రస్తావన	ప్రేమతో వుండిన ఏమి జరుగును? స్నేహితులందరూ కలిసి ఏమి చేయుదురు? కలిసి మెలసి ఉండుట వలన ప్రయోజనమేమి?	స్నేహితులు కావచ్చును కలిసి మెలసి తిరుగుట ఐకమత్యమే ఒక మాట పై ఉండురు శతృత్వము ఉండదు.	మహాబలం	ప్రతి స్థాయి ప్రశ్నోత్తరం	
ఉద్దేశ్య కథనం	కలిసి మెలసి ఉండుట వలన ఇకమత్యం ఏర్పడును. ఒక మాట పై వుండురు ఏదైనా సాధించవచ్చును.				
శీర్షికా ప్రకటన	ఐకమత్యమే మహా బలం	ఐకమత్యమే మహా బలం			
ప్రేమ పతాకం చేబూని ఐక్యపథం పై పయనిద్దాం త్యాగ శక్తి మన మహాయుధంగా దేశ శత్రువులను ఎదిరిద్దాం.					
ఆదర్శ వాచనము	గేయమును చదువుదురు. పాడుదురు విద్యార్థులు శ్రద్ధతో ఆలకించుదురు.	విద్యార్థులు శ్రద్ధతో ఆలకింతురు.			
అను వాచనము	విద్యార్థులు ప్రతి ఒక్కరు చదువునట్లు చేయుదురు.	చదువుదురు			
త్రటి సంశోధకం	మహాయుధం లోహాకు వ్రాయుదురు మహాయుధం దీర్ఘమును గుర్తించునట్లు చేయుట “ధ” ను ఉచ్చరింప చేయుట.	విద్యార్థులు వ్రాయుదురు	మహాయుధం మహా -ఆయుధం		
ప్రేమపతాకం	పతాకమునకు పర్యాయపదములు చెప్పుట జెండా- నికేతనం బావుటా	చదువుదురు	పావురముతో పతాకం	ఎగరవేయుట	

విషయ విశ్లేషణ	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోడనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
త్యాగ శక్తి	<p>మనం పట్టుకొనునది ఏది? ప్రేమ ఎట్లు వచ్చినది? ప్రేమతో ఐకమత్యంతో మనం ఒకే బాట పై పయనిద్దాం. ఒకే బాట మాటకు ఉపయోగించిన పదం ఏది? ఒకే విధమైన అభిప్రాయమునుండుటకు ఏక్యతా, ఐక్యత అందరూ అలా వుండినచే పథం పర్యాయపదములు మార్గం - బాట, దారి - పథంమునుకు వేరే పథములు చెప్పుము? త్యాగము వలన కలిగిన శక్తి. వేటిని త్యాగం చేయాలి? స్వార్థం కోసం రోషం అసూయ దానివలన మనకు కలుగు శక్తి ఏది? శాంతము కలిగిన సత్య శక్తి దేని పై 7 శ్లోకములు గలవు. సత్య శక్తిచే సూర్యుడు నిరాలంబ మార్గంలో కాళ్ళు లేని అనూరుడు సారథిగా ఏడు గుర్రములతో ప్రయాణిస్తున్నాడు క్రియాసిద్ధి: సత్వేభవతి మహతాం నోపకరణే. వేరే ఆయుధములు ఏమీ లేకుండానే మహాత్ములు సత్యగుణము వలన క్రియాసిద్ధిని పొందుదురు. సత్యము శాంతము ధర్మము నిస్వార్థత వున్నప్పుడు గల శక్తి సత్య శక్తి. త్యాగము గాంధీ ఆశయం అది. ఆయన ఆచరించిన మార్గం కూడా అదే. బ్రిటీషు వాళ్ళ నుండి దేశానికి స్వాతంత్ర్యం తెచ్చుటకు వునాదులు. నిరాయుధీకరణ త్యాగము, శాంతము మొ॥నవి. గాంధీ ఎట్లు స్వాతంత్ర్యము తెచ్చెను? త్యాగ శక్తి ఎటువంటిది?</p>	<p>ప్రేమ పతాకం ద్వేషం, రోషం తొలగినవి కనుక ప్రయత్నించెదరు “క్రియాసిద్ధికి సత్వేభవతి మహతాంనోపకరణే”. నిరాయధుడుగా</p>	<p>బోడనోపకరణాలు ఐక్య పథం బాట - పథం. శాంతి సత్యము గాంధీజీ అస్త్రములు మహాయుధము వంటిది</p>	<p>ప్రశ్నోత్తర పద్ధతి సత్య గుణము ఎట్లు లభించును? మనకు స్వాతంత్ర్యం ఎట్లు వచ్చినది? శత్రువు-మిత్రుడు</p>	<p>పథం పర్యాయపదాలేవి?</p>

విశాల భారతం - 6

సోపానము	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
<p>పాఠ్యపస్తావు ప్రస్తావన</p> <p>ఉద్దేశ్య కథనం</p> <p>శీర్షికా ప్రకటన కూలీ రైతుల మేధావీ చేయి చేయి కలపాలి. పల్లె పట్నం ఏకంగా ప్రగతి పథం పై సాగాలి.</p> <p>ఆదర్శ వాచనం అనువాచనం పాఠ ప్రవర్ణనం</p> <p>రైతూ, కూలీ మేధావీ</p>	<p>భారతీయులం ఏ పథం పై సాగాలి? మనకు పంటలు ఎక్కడ ఎక్కువగా పండును? గ్రామాలలో పంటలు పండాలంటే ముఖ్యంగా ఏయే సదుపాయాలు కావాలి? మనం గ్రామాలలోని అవసరాలను తీర్చాలంటే మేధావుల సహకారం కావాలి, ప్రాజెక్టులు నిర్మించాలి. నీరుకావాలి అప్పుడే అభివృద్ధి కలుగుతుంది. అదెట్లు తెలుసుకుందాం? ప్రగతి పథం</p> <p>పాఠమును చదువుదును.</p> <p>విద్యార్థులు ఆలకించుదురు. విద్యార్థులను చదువుటకు ఆదేశించుదురు. రైతు ఏమి చేయును? కూలీ ఏమి చేయును? మేధావీ ఏమి చేయును?</p> <p>రైతు భూమిని కలిగి వుండును ఏ విధమైన పంటలు</p>	<p>ఐక్యపథం పై గ్రామాలలో నీరు, విద్యుతు</p> <p>విద్యార్థులు వినుదురు విద్యార్థులు చదువుదురు వ్యవసాయం పని చేయును ప్రాజెక్టులు కట్టును</p>	<p>‘ప్రగతి పథం’</p> <p>కూలీ చేయి రైతు చేయి మేధావీ కలపాలి</p>	<p>ప్ర శ్నో త్ర ర ప ధ తి</p> <p>లి ప ర ణ ప ధ తి</p>	<p>చేయి చేయి ఎవరు కలపాలి?</p>

సోపానము	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
<p>పాఠ్యపస్తావు</p> <p>మేధావి</p> <p>పాఠ్యపస్తావు</p>	<p>పండించవలెనో వానిని పండించును. పండిన పంటలు కోయుట కూలి కేవలమును. రైతు కూలివానికి వాని అవసరాలకు తగిన ధనమును ఇవ్వవలెను. తన పంటను చేర్చు వాడుకనుక ప్రేమను ప్రదర్శించవలెను. కూలి వారు సహకరించినచో పంట చేతికి రాదు. కార్మికుడు పనిచేయనిచో ఫ్యాక్టరీలు మూతపడును. శ్రమ దోపిడీని అరికట్టవలెను</p> <p>కనుక ఎవరు చేయి చేయి కలపాలి?</p> <p>భూమి సారవంతమైనదా? లేదా? ఏ భూమిలో ఏ పంటలు పండునో వాని కెట్లు తెలియును.</p> <p>వ్యవసాయ శాస్త్రజ్ఞులు మనకు ఏ ఏ నేలలో ఏ పంటలు వేయాలి అను దానిని భూమి తనఖీ చేసి చెప్పుదురు. కనుక వారిని మేధావులు ఇంకను నీరు లేనిచో పంటలు పండవు. నీరు కావలెనన్న వర్షపాతమును నిల్వ చేయవలెను. వర్షపు నీరు నదులలోనికి వాగుల ద్వారా చేరి సముద్రములో కలియును.</p> <p>సముద్రపు నీరు పంటకు పనికిరాదు? ఎందు చేత?</p> <p>అందువలన నదుల నీరు సముద్రములోనికి పోకుండా నదులు ప్రవహించు ప్రదేశములను గమనించి పల్లపు ప్రాంతమును తీసుకొని పంట పొలాలు ఎక్కువగా ఉన్న ప్రదేశములకు దగ్గరలో అనకట్టలను నిర్మించుదురు.</p> <p>నీటిని నిల్వవుంచు ప్రదేశమును రిజర్వాయర్ అందురు.</p> <p>నీటి ప్రవాహమునకు అడ్డుగా నేయు కట్టలను గ్రోడలను ఆనకట్టలందురు.</p> <p>కృష్ణానది పై విజయవాడ వద్దగల ఆనకట్టను ఏమందురు?</p> <p>కృష్ణానదిపై నందికొండ వద్ద నిర్మింపబడిన ప్రధాన ప్రాజెక్టు ఏది?</p>	<p>రైతూ, కూలీ</p> <p>వ్యవసాయ శాఖవారి</p> <p>ద్వారా</p> <p>ఉప్పుగా ఉండును</p> <p>పంటలు</p> <p>ప్రకాశం బ్యారేజ్</p> <p>నాగార్జునసాగర్</p>	<p>చనిపోవును</p>	<p>ప్ర శ్నో త్ర ర బ ణ తి బి బ ర ణ బ ణ తి</p>	<p>అనకట్ట</p> <p>అనగానేమి?</p> <p>కృష్ణానది పై గల</p> <p>ఆనకట్ట ఏది?</p>

సోపానము	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
<p>పాట్యపస్తువు</p> <p>అనుభూతి -</p> <p>అభిరుచి -</p> <p>గృహకార్యం -</p>	<p>మేధావి అనగానేమి?</p> <p>మేధావులకు కొన్ని ఉదాహరణలు ఇవ్వవలెను</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. కాటన్ మహాశయుడు 2. డా॥ కె. లక్ష్మణరావు 3. మొ॥వారు <p>ఈ విధంగా మేధావులు ఆనకట్టలు కట్టి వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్తలు మంచి విత్తనాలకు రూపం ఇచ్చిన, రైతులు ఆ పంటలను పండించుదురు. కూలీలు సకాలంలో ఆ పంటలను పొదుపు చేయుదురు..ఈ విధంగా రైతూ,కూలీ, మేధావీ చేయి చేయి కలిపి దేశమును సస్యశ్యామలము గావించాలి. పల్లె, పట్నం ఏకంగాఏకముగా - ఒకే సారిగా పల్లెలు - గ్రామములు పట్నములు - నగరాలు ప్రగతి పథం ప్రగతి అనగానేమి? వ్యతిరేక పదం ప్రగతి - అధోగతి</p> <p>మేధావు లై గొప్ప పనులు చేయుటలో అనుభూతి.</p> <p>వ్యవసాయ రంగం పై అభిరుచి.</p> <p>గేయ భావమును మీ స్వంత వాక్యములో వ్రాయుము</p> <p>'ప్రగతి పథం' అను మాటనుపయోగించి స్వంత వాక్యమును వ్రాయుము.</p>	<p>తెలివైనవారు</p> <p>అభివృద్ధి</p>	<p>మేధావులు - తెలివైనవారు</p> <p>సర్ అర్థర్ కాటన్</p> <p>డా॥ కె. లక్ష్మణరావు</p> <p>ఏకముగా - ఒకే సారిగా</p> <p>ప్రగతి - అభివృద్ధి</p> <p>ప్రగతి - అధోగతి</p>		

విశాల భారతం - 7

సోపానము	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
<p>పాఠ్యపస్త్రువు</p> <p>ప్రస్తావన</p> <p>ఉద్దేశ్యకథనం</p> <p>శీర్షిక ప్రకటనం</p> <p>‘అనారోగ్యము అవిద్య అసమానతలను తొలగించి ప్రజాస్వామ్యమును కాపాడాలి, సామ్యవాదమును సాధించాలి అనువాచకము అనారోగ్యము</p>	<p>మన పరిపాలనా వ్యవస్థను ఏమందురు?</p> <p>దాశరథి రచనలు ఎందుకు చేశాడు!</p> <p>అతడు ఏ సంఘానికి అధ్యక్షుడు?</p> <p>అతని రచనలలో ఏ భావాలు వుంటాయి?</p> <p>దాశరథి అభ్యుదయ భావాలు కలిగిన రచనలు చేశాడు.</p> <p>ఆ రోజుల్లో ప్రజల్లో మూఢనమ్మకాలు మూఢాచారాలుండేవి.</p> <p>దానిని పారద్రోలటానికి ప్రయత్నించిన కవి దేశాభివృద్ధికి ఇంకేమేమి కావాలని ప్రయత్నించారో తెలుసుకుందాం.</p> <p>గేయమును చదువును విద్యార్థులచేత చదివించుదును</p> <p>విద్యార్థులను చదువ మని చెప్పుదురు.</p> <p>వికృతి పద పరిచయం</p> <p>ఆరోగ్యము - అనారోగ్యము</p> <p>“ తిండి తింటే కండ కలదోయ్ కండగల వాడేను మని షోయ్ .”</p>	<p>ప్రజాస్వామ్యం</p> <p>దేశభక్తి</p> <p>అభ్యుదయ</p> <p>అభ్యుదయ</p> <p>విద్యార్థులు చదువుదురు.</p>	<p>బోధనోపకరణాలు</p> <p>స్వతంత్రభారతపౌరులు.</p> <p>ఆరోగ్యము - అనారోగ్యము</p>	<p>పద్ధతి</p>	<p>మూల్యాంకనము</p>

సోపానము	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
పాఠ్యవస్తువు	భారతీయులు ఆరోగ్యముతో వుండాలి. మూడు పూటలా తిండి వుండేటట్లు వుండాలి. అప్పుడే మన స్వాతంత్ర్యానికి అర్థం. “ కమ్మగా తింటేను గాంధీయుగం కడుపునిండా తింటే గాంధీ శకం ” ఈ పాటల ద్వారా మన బీదస్థితులు అవగతమౌతాయి. ఆరోగ్యముతో వుండాలంటే ఏముండాలి? పూర్వం స్త్రీలకు విద్య వున్నదా?	ఆహారము లేదు	విద్య - అవిద్య		అవిద్యకు వ్యతిరేక పదం?
అవిద్య	భారతీయులు ప్రజాస్వామ్యంలో వున్నారంటే సంపాదించు వారు విజ్ఞానవంతులై వుండాలి. అందరికీ విద్య అవసరమని దాశరథి చెప్పెను. విద్య వలన వినయము వచ్చును. విద్య వలన ఆర్థికత వచ్చును. ఆ విద్య ఆవశ్యకత తెలియజేసెను.				
అసమానత అని	సమానత్వమునకు వ్యతిరేకపదమేమి? భారతీయ ప్రజలందరూ సమానులు అనవచ్చునా? ఇలా ఆర్థింగా సామాజికంగా ప్రజలు సమానస్థితిలో లేరు. ఆ సమానత్వం కోసం దాశరథి కాంక్షించాడు. అందుకనే ఆయనను అభ్యుదయ కవి అన్నారు.	అసమానత్వము కాదు. కొందరు ధనికులు పేదలు. కొందరు.	సమానత్వము - అసమానత్వము		అభ్యుదయకవి దాశరథిని ఎందుకన్నారు?
ప్రజాస్వామ్యము కాపాడాలి	ప్రజలచేత వారి కొరకు వారే పరిపాలించు కొనుటను ప్రజాస్వామ్యమందురు. ప్రజాస్వామ్యములో పరిపాలించునది ఎవరు? పరిపాలన ఎన్ని రాకాలున్నవి?	ప్రజలచే ఎన్నుకొన బడిన ప్రతినిది			ప్రజాస్వామ్యం అనగా నేమి?

సోపానము	ఉపాధ్యాయుని కృత్యములు	విద్యార్థి కృత్యములు	బోధనోపకరణాలు	పద్ధతి	మూల్యాంకనము
<p>పాఠ్యవస్తువు</p> <p>సామ్యవాదం</p> <p>సాధిద్దాం</p> <p>క్రోడీకరణ</p> <p>అనుభూతి</p> <p>అభిరుచి</p> <p>గృహకార్యం</p>	<p>1. రాచకం 2. ప్రజాస్వామ్యం 3. నియంతృత్వం</p> <p>ప్రజాస్వామ్యం ముందు ఎవరి పాలనలో వుంది?</p> <p>వచ్చిన ప్రజాస్వామ్యమును పరాయి పాలనలోకి వెళ్ళకుండా కాపాడాలి. అను భావన కావచ్చు..</p> <p>ఎప్పుడు మన ప్రజాస్వామ్యం నిలువదు?</p> <p>అందుకే ఏమి సాధించాలన్నాడు?</p> <p>సామ్యము అనగానేమి?</p> <p>సమానమును సాధించునదే సామాన్యము.</p> <p>ఏ రంగంలో సమానత కావలెను?</p> <p>ఆర్థిక రంగములో సమానత సాధించు సామ్యవాదం.</p> <p>అది మన దేశంలో లేదనీ దానిని సాధించాలనీ కవి చెబుతున్నాడు.</p> <p>ప్రజలందరూ ఆరోగ్యంతో వుండాలి.</p> <p>ఆవిద్యను రూపు మాపి విద్యావంతులై ఉండాలి.</p> <p>ఆర్థిక సామాజిక రంగాలలో సమానులై ఉండాలి. అట్టి ప్రజలు ప్రజాస్వామ్యంలో భాగ్యస్వాములు కాగలరు. అప్పుడే ప్రజాస్వామ్యం నిలబడగలదు, ఇంకా ఆర్థికంగా సమానత సాధించవలసి వున్నది.</p> <p>అని కవి తెలియజేయుచున్నాడు.</p> <p>విద్య సమానతలు గల భావనల పై అనుభూతి</p> <p>సామ్యవాద సిద్ధాంతాలకై అభిరుచి.</p> <p>1. సామ్యవాదం అంటే ఏమిటి?</p> <p>2. ప్రజాస్వామ్యం అంటే ఏమిటి?</p> <p>3. భారత ప్రజలకు కావలసినవి ఏవి?</p>	<p>ఆంగ్లేయుల</p> <p>విద్యావంతులు కానపుడు</p> <p>సామ్యవాదం</p> <p>సమానము</p>	<p>నామ్యవాదం</p>		<p>సామ్యవాదం</p> <p>అంటే ఏమిటి?</p>